

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

dnia 3 stycznia 2018 roku

Sąd Rejonowy w Łęczycy, I Wydział Cywilny, w składzie:

Przewodniczący: S.S.R. Wojciech Wysoczyński

Protokolant: st. sek. sąd. Katarzyna Retkowska

po rozpoznaniu w dniu 14 grudnia 2017 roku, w Ł., na rozprawie,

sprawy z powództwa K. P. (1), G. P., K. P. (2), J. P. (1) i R. P. (1)

przeciwko Ubezpieczeniowemu Funduszowi Gwarancyjnemu z siedzibą w W.

o zapłatę

1. zasądza od Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego z siedzibą w W. na rzecz K. P. (1) kwotę 21.000 zł / dwadzieścia jeden tysięcy złotych / wraz z odsetkami od dnia 15 listopada 2014 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku – ustawowymi i od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty – ustawowymi za opóźnienie;
2. oddała powództwo K. P. (1) w pozostałej części;
3. zasądza od Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego z siedzibą w W. na rzecz G. P. kwotę 21.000 zł / dwadzieścia jeden tysięcy złotych / wraz z odsetkami od dnia 15 listopada 2014 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku – ustawowymi i od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty – ustawowymi za opóźnienie;
4. oddała powództwo G. P. w pozostałej części;
5. zasądza od Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego z siedzibą w W. na rzecz K. P. (2) kwotę 10.200 zł / dziesięć tysięcy dwieście złotych / wraz z odsetkami od dnia 15 listopada 2014 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku – ustawowymi i od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty – ustawowymi za opóźnienie;
6. oddała powództwo K. P. (2) w pozostałej części;
7. zasądza od Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego z siedzibą w W. na rzecz J. P. (1) kwotę 10.200 zł / dziesięć tysięcy dwieście złotych / wraz z odsetkami od dnia 15 listopada 2014 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku – ustawowymi i od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty – ustawowymi za opóźnienie;
8. oddała powództwo J. P. (1) w pozostałej części;
9. zasądza od Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego z siedzibą w W. na rzecz R. P. (1) kwotę 10.200 zł / dziesięć tysięcy dwieście złotych / wraz z odsetkami od dnia 15 listopada 2014 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku – ustawowymi i od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty – ustawowymi za opóźnienie;
10. oddała powództwo R. P. (1) w pozostałej części;
11. zasądza od K. P. (1) na rzecz Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego z siedzibą w W. kwotę 353 / trzysta pięćdziesiąt trzy złote / tytułem zwrotu kosztów procesu;

12. zasądza od G. P. na rzecz Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego z siedzibą w W. kwotę 353 / trzysta pięćdziesiąt trzy złote / tytułem zwrotu kosztów procesu;

13. zasądza od K. P. (2) na rzecz Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego z siedzibą w W. kwotę 70 / siedemdziesiąt złotych / tytułem zwrotu kosztów procesu;

14. zasądza od J. P. (1) na rzecz Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego z siedzibą w W. kwotę 70 / siedemdziesiąt złotych / tytułem zwrotu kosztów procesu;

15. zasądza od R. P. (1) na rzecz Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego z siedzibą w W. kwotę 404 / czterysta cztery złote / tytułem zwrotu kosztów procesu;

16. obciąża i nakazuje pobrać od Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego z siedzibą w W. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Łęczycy kwotę 2.979 zł (słownie: dwa tysiące dziewięćset siedemdziesiąt dziewięć złotych) tytułem częściowego zwrotu nieuiszczonych kosztów sądowych.

Sygnatura akt I C 370/15

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 2 kwietnia 2015 roku, skierowanym przeciwko Ubezpieczeniowemu Funduszowi Gwarancyjnemu z siedzibą w W. powodowie reprezentowani przez zawodowego pełnomocnika – adwokata wnieśli o:

- zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda K. P. (1) kwoty 31.000 zł. tytułem zadośćuczynienia za krzywdę doznaną w związku ze śmiercią syna - T. P. (1) ~ w wyniku zdarzenia z dnia 14 listopada 2000 r., wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia 15 listopada 2014 r. do dnia zapłaty;

- zasądzenie od pozwanej na rzecz powódki G. P. kwoty 31.000 zł. w związku ze śmiercią syna - T. P. (1) - w wyniku zdarzenia z dnia 14 listopada 2000 r., wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia 15 listopada 2014 r. do dnia zapłaty;

- zasądzenie od pozwanej na rzecz powódki K. P. (2) kwoty 15.200 zł. tytułem zadośćuczynienia za krzywdę doznaną w związku ze śmiercią brata - T. P. (1) - w wyniku zdarzenia z dnia 14 listopada 2000 r., wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia 15 listopada 2014 r. do dnia zapłaty;

- zasądzenie od pozwanej na rzecz powódki J. P. (1) kwoty 15.200 zł. tytułem zadośćuczynienia za krzywdę doznaną w związku ze śmiercią brata - T. P. (1) - w wyniku zdarzenia z dnia 14 listopada 2000 r., wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia 15 listopada 2014 r. do dnia zapłaty

- zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda R. P. (1) kwoty 15.200 zł. tytułem zadośćuczynienia za krzywdę doznaną w związku ze śmiercią brata - T. P. (1) - w wyniku zdarzenia z dnia 14 listopada 2000 r., wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia 15 listopada 2014 r. do dnia zapłaty;

Dodatkowo powodowie wnieśli o zasądzenie na rzecz każdego z powodów kosztów procesu według norm przepisanych / pozew k.2-9/.

Postanowieniem z dnia 17 czerwca 2015 roku, Sąd Rejonowy w Łęczycy zwolnił powodów K. P. (1), G. P. i R. P. (1) od kosztów sądowych w całości oddalając wniosek pozostałych powodów / postanowienie k. 75/.

W odpowiedzi na pozew, pozwany Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny z siedzibą w W. reprezentowany przez zawodowego pełnomocnika wniósł o oddalenie powództw w całości, zasądzenie na rzecz pozwanego od każdego z powodów kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Pozwany kwestionował powództwa zarówno co do zasady jak i co do wysokości. Nadto, podniósł zarzut przyczynienia się poszkodowanego do powstania szkody i jej rozmiarów /odpowiedź na pozew – k. 101 – 109/.

W piśmie procesowym z dnia 20 czerwca 2017 roku, powodowie wnieśli o:

- zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda K. P. (1) kwoty 47.000 zł. tytułem zadośćuczynienia za krzywdę doznaną w związku ze śmiercią syna - T. P. (1) ~ w wyniku zdarzenia z dnia 14 listopada 2000 r., wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi:

a) od kwoty 31.000 zł. od dnia 15 listopada 2014 r. do dnia zapłaty;

b) od kwoty 16.000 zł. od dnia następnego po rozszerzeniu powództwa do dnia zapłaty;

- zasądzenie od pozwanej na rzecz powódki G. P. kwoty 47.000 zł. tytułem zadośćuczynienia za krzywdę doznaną w związku ze śmiercią syna - T. P. (1) - w wyniku zdarzenia z dnia 14 listopada 2000 r., wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi:

a) od kwoty 31.000 zł. od dnia 15 listopada 2014 r. do dnia zapłaty;

b) od kwoty 16.000 zł. od dnia następnego po rozszerzeniu powództwa do dnia zapłaty;

- zasądzenie od pozwanej na rzecz powódki K. P. (2) kwoty 23.200 zł. tytułem zadośćuczynienia za krzywdę doznaną w związku ze śmiercią brata - T. P. (1) - w wyniku zdarzenia z dnia 14 listopada 2000 r., wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi:

a) od kwoty 15.200 zł. od dnia 15 listopada 2014 r. do dnia zapłaty;

b) od kwoty 8.000 zł. od dnia następnego po rozszerzeniu powództwa do dnia zapłaty;

- zasądzenie od pozwanej na rzecz powódki J. P. (1) kwoty 23.200 zł. tytułem zadośćuczynienia za krzywdę doznaną w związku ze śmiercią brata - T. P. (1) - w wyniku zdarzenia z dnia 14 listopada 2000 r., wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi:

a) od kwoty 15.200 zł. od dnia 15 listopada 2014 r. do dnia zapłaty;

b) od kwoty 8.000 zł. od dnia następnego po rozszerzeniu powództwa do dnia zapłaty;

- zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda R. P. (1) kwoty 23.200 zł. tytułem zadośćuczynienia za krzywdę doznaną w związku ze śmiercią brata - T. P. (1) - w wyniku zdarzenia z dnia 14 listopada 2000 r., wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi:

a) od kwoty 15.200 zł. od dnia 15 listopada 2014 r. do dnia zapłaty;

b) od kwoty 8.000 zł. od dnia następnego po rozszerzeniu powództwa do dnia zapłaty; / pismo k. 280-286/.

Pozwany kwestionował powództwa zarówno co do zasady jak i co do wysokości również w rozszerzonym zakresie / pismo 288/.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

T. P. (1) urodził się (...). Zamieszkiwał wspólnie z rodziną w jednym gospodarstwie domowym / bezsporne/. Powodowie G. P. i K. P. (1) są rodzicami T. P. (1). Poza T. P. (1) powodowie posiadają jeszcze troje dzieci: K., J. R. P. (1) / bezsporne/.

T. P. (1) i A. K. (1) byli kolegami. Uczęszczali wspólnie do (...) Szkoły (...) z siedzibą w G. / bezsporne/. Razem z nimi do tej samej szkoły uczęszczała świadek A. R. (1).

W dniu 14 listopada 2000 r. po zakończonych zajęciach szkolnych A. R. (1) udała się na przystanek autobusowy, chcąc dojechać do miejsca zamieszkania w miejscowości A.. Do czekającej na przystanku A. R. podjechał pojazd marki P. o nr rej. (...). Za kierownicą pojazdu siedział A. K. (1), zaś obok niego T. P. (1). T. P. (1) zaproponował A. R. powiezenie do domu. A. R. (1) wsiadła do pojazdu zajmując miejsce za T. P.. Siedząc w pojeździe świadek zauważyła pięć pustych butelek po piwie. Dodatkowo wyczuła od obu chłopców alkohol. W odczuciu świadka T. P. (1) zdradzał objawy nietrzeźwości. Świadek nie zauważył, aby T. P. (1) miał w czasie jazdy zapięte pasy bezpieczeństwa. Świadek wysiadł z pojazdu w miejscowości A. / zeznania świadka k. 152 w zw. z k. 115-116/.

W dniu 14 listopada 2000 r. w miejscowości K. doszło do zdarzenia drogowego, w którym A. K. (1) kierując pojazdem marki P. o nr rej. (...) naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym w ten sposób, że wykonując manewr omijania wymusił pierwszeństwo i zderzył się z jadącym z naprzeciwka samochodem ciężarowym marki M. o nr rej. (...). W wyniku powyższego wypadku pasażer pojazdu marki P. T. P. (1) zmarł na skutek odniesionych obrażeń / bezsporne/.

Postanowieniem z dnia 22 stycznia 2003 roku, w sprawie Npw 95/02, Sąd Rejonowy w Kole ustalając, że nieletni A. K. (1) dopuścił się czynu karalnego polegającego na tym, że w dniu 14 listopada 2000 r. ok. godz. 16.00 w miejscowości K., gm. Grabów, kierując samochodem osobowym marki P. nr rej. (...) należącym do W. K. bez wymaganych uprawnień oraz znajdując się w stanie nietrzeźwości (0,9 promila alkoholu we krwi) naruszył umyślnie zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym w ten sposób, iż wykonując manewr omijania wymusił pierwszeństwo i zderzył się z jadącym z naprzeciwka (...) nr rej. (...) kierowanym przez R. P. (2), w wyniku czego śmierć poniósł pasażer samochodu P. T. P. (1) tj. czynu karalnego z art. 177 § 2 k.k. w związku z art. 178 k.k. i na podstawie art. 21 § 2 u.p.n. umorzył postępowanie w sprawie / postanowienie k. 17/.

Pojazd kierowany przez A. K. (1) w dniu wypadku nie posiadał polisy ubezpieczeniowej z zakresu odpowiedzialności cywilnej / bezsporne/.

Przeprowadzona analiza dostarczonego materiału dowodowego zgromadzonego w aktach sprawy oraz w oparciu o obowiązujące standardy opiniowania w sprawie zdarzeń drogowych, według opiniującego pozwala na postawienie następujących tez:

Okoliczność niezapięcia pasów bezpieczeństwa miała wpływ na zakres doznanych obrażeń ciała przez poszkodowanego oraz jego śmierć.

Zapięcie pasów bezpieczeństwa minimalizuje przemieszczenie się ciała, co w konsekwencji chroni przed obrażeniami głowy w wyniku kontaktu z twardymi elementami nadwozia pojazdu. Na podstawie analizy materiału dowodowego można z dużym prawdopodobieństwem wskazać, że gdyby pasażer był zapięty w pasy bezpieczeństwa nie doznałby tak rozległych obrażeń czaszkowo mózgowych / opinia biegłego ds. ruchu drogowego k. 238-243/.

Z ocenianej dokumentacji medycznej wynika, że u T. P. (1) stwierdzono:

a) Kompleks drobnych nieregularnych ran z głębokimi otarciami naskórka na głowie w okolicy czołowej nieco powyżej łuków brwiowych szczególnie po stronie prawej, rozległy krwiak obejmujący okolicę czołową i podbiegnięcie krwawe w okolicy skroniowo-czołowej po stronie prawej, półkoliste złamanie podstawy czaszki wokół otworu potylicznego; naddarcie kątów mostowo-mózdkowych; stłuczenie mózgu na podstawie, rozerwanie spoidła wielkiego oraz krew w układzie komorowym mózgu;

b) Złamanie kręgosłupa z przemieszczeniem pomiędzy I a II kręgiem szyjnym, obfite podbiegnięcie krwawe w mięśniach przykręgowych na wysokości załamania, wylewy krwawe w rdzeniu przedłużonym;

Na podstawie wyniku sekcji zwłok przyjęto, że poprzeczną śmierci T. P. (1) był rozległy uraz czaszkowo-mózgowy ze stłuczeniem niezbędnych do życia struktur mózgu i pnia mózgu.

Obrażenia w obrębie czołowej głowy głównie po stronie prawej powstały pod bezpośrednim działaniem narzędzia twardego, tępokrawędzistego lub od drobin szkła, podłoża. Natomiast obrażenia w obrębie podstawy czaszki i kręgosłupa powstały w mechanizmie pośrednim w wyniku ponad fizjologicznego odgięcia głowy wobec kręgosłupa z przemieszczeniem kręgosłupa w kierunku czaszki. Śmiertelne w skutkach obrażenia w obrębie podstawy czaszki i kręgosłupa mogły powstać zbieżnie z obrażeniami głowy w okolicy czołowej, czyli siła przyłożona w tej okolicy spowodowałaby odgięcie głowy wobec tułowia lub rozdzielnie gdyby do skrajnego odgięcia głowy do tyłu doszło niezależnie od obrażenia w okolicy czołowej.

Z akt sprawy w tym z opinii biegłego z zakresu ruchu drogowego wynika, że T. P. (1) zajmował miejsce pasażera z przodu w samochodzie m-ki P.. Kierujący samochodem P. podczas manewru omijania zjechał na lewy pas ruchu i zderzył się czołowo z jadącym z przeciwnego kierunku ruchu samochodem ciężarowym m-ki M.. W wyniku tego zdarzenia pasażer samochodu P. został wyrzucony z samochodu na zewnątrz. Z protokołu oględzin samochodu P. wynika, że nadwozie zostało zniszczone w 100%, odcięty dach, zerwane poszycia drzwi, błotnik po stronie lewej, wyrwana pokrywa bagażnika, prawa strona pogięta. Jak widać na zdjęciach k. 230 w wyniku zderzenia doszło do znacznego odkształcenia karoserii z jej wgłobieniem do przedziału pasażerskiego, aczkolwiek obraz ten może być zafałszowany przez działanie ratownicze po zdarzeniu (odcięty dach). Na osoby wewnątrz pojazdu działa duża siłą przemieszczająca ciało wzdłuż długiej osi pojazdu do przodu oraz na boki.

Trójpunktowe pasy bezpieczeństwa prawidłowo zapięte przy prawidłowo ustawionym fotelu i pozycji osoby siedzącej chronią przed wypadnięciem z pojazdu oraz bardzo ograniczają przemieszczenie się ciała w obrębie samochodu szczególnie wzdłuż długiej jego osi do przodu. Natomiast przed odgięciem głowy ku tyłowi zabezpieczają oparcie i zagłówki.

Gdyby przyjąć, że w wyniku wypadku T. P. (1) wypadł z samochodu to fakt ten przemawia za tym, że nie miał on zapiętych pasów.

Zakładając, że punktem przyłożenia siły skutkującej obrażeniami czaszkowo-mózgowymi była okolica czołowa głowy to również należy stwierdzić, że w warunkach typowych pasy zabezpieczyłyby zmarłego przed uderzeniem głową w przednie elementy wyposażenia kabiny pojazdu a tym samym przed uszkodzeniami czaszkowo-mózgowymi i kręgosłupa. Czyli zapięcie pasów bezpieczeństwa w warunkach typowych uchroniłoby powoda przed urazem głowy i kręgosłupa, do którego mogło dojść w wyniku jego wypadnięcia z samochodu i upadku na podłoże lub w wyniku uderzenia okolicą czołową głowy w twardy element wewnątrz pojazdu przy przemieszczającym się tułowiu.

Natomiast w świetle posiadanego materiału należy ostrożnie podejść do oceny ewentualnych, hipotetycznych obrażeń gdyby powód miał zapięte pasy. Wątpliwość wynika z faktu, że w przebiegu wypadku doszło do bardzo znacznego uszkodzenia karoserii z jej wgłobieniem do wnętrza kabiny. W tej sytuacji nie można wykluczyć, że nawet przy zapiętych pasach mogłoby dojść do uderzenia głową w jakiś wgłębiony/przemieszczony do wnętrza pojazdu element. Posiadany materiał nie pozwala na zweryfikowanie tej hipotezy zwłaszcza biorąc pod uwagę fakt, że po zdarzeniu został, co najmniej częściowo odcięty dach samochodu. Ponadto, co jednak w okolicznościach przedmiotowego zdarzenia wydaje się mniej prawdopodobne, że do uszkodzenia kręgosłupa doszło niezależnie od obrażeń w okolicy czołowej głowy np. przy wtórnym odgięciu głowy ku tyłowi w sytuacji braku lub źle ustawionego zagłówka.

Reasumując, w warunkach typowych dla tego typu wypadku (gdyby nie doszło do znacznego odkształcenia karoserii) to prawidłowo działające i ustawione pasy, prawidłowa pozycja w siedzisku i prawidłowo ustawiony fotel wraz z zagłówkami uchroniłyby T. P. (1) przed uderzeniem z bardzo dużą siłą w okolicę czołową głowy w twardy element wnętrza pojazdu i/lub wypadnięciem z pojazdu z ewentualnym uderzeniem głową o podłoże a tym samym przed śmiercią. Natomiast w okolicznościach tego konkretnego wypadku w związku ze znacznym odkształceniem karoserii

nie ma pewności, że zapięte pasy uchroniłyby zmarłego przed śmiertelnymi obrażeniami / opinia biegłego medyka k.269-273/.

U poszkodowanego T. P. (1) stwierdzono we krwi alkohol w stężeniu 1,1 % alkoholu etylowego / protokół badania k.172/.

Przed zdarzeniem wszyscy powodowie zamieszkiwali w jednym gospodarstwie domowym. T. P. (1) pomagał rodzicom w prowadzeniu gospodarstwa rolnego. Powodowie regularnie, wspólnie spędzali uroczystości rodzinne oraz wolny czas / św. Z. N. rozprawa z 12.04.2017 00:04:15, P. M. rozprawa z 12.04.2017 00:23:43/.

Powód K. P. (1) ma obecnie 64 lata, a powódka G. P. 61 lat. Poza zmarłym poszkodowanym powodowie posiadają jeszcze troje dzieci – pozostałych powodów.

Powodowie mocno przeżyli śmierć syna. Po śmierci syna mieli trudności z spaniem, długo przeżywali żałobę / zez. powodów G. i K. P. rozprawa z 6.11.22017 roku 00:05:02/.

Powódka K. P. (2) ma obecnie 31 lat. Przed śmiercią brata mieszkała z nim w jednym pokoju. Rodzeństwo spędzało wspólnie wolny czas, wzajemnie pomagało sobie w nauce. Powódka mocno przeżyła śmierć brata. Przez około 4 miesiące po wypadku brat śnił się powódce.

Do chwili obecnej powódka nie założyła do chwili obecnej rodziny. Nadal zamieszkuje z rodzicami i rodzeństwem / zez. powódki K. P. rozprawa z 6.11.2017 roku 00:33:01/.

W dacie wypadku powód R. P. miał 8 lat. W wolnych chwilach spędzał ze zmarłym bratem wolny czas: grał w piłkę. Starszy brat pomagał młodszemu odrabiać lekcje. T. nauczył powoda jeździć na rowerze. Powód nie założył rodziny. Nadal zamieszkuje z rodzicami i rodzeństwem / zez. powoda R. P. rozprawa z 6.11.2017 roku 00:44:13/.

Powódka J. P. (1) w dacie śmierci brata miała 9 lat. Powódka miała z bratem dobry kontakt. Powódka wyprowadziła się z domu rodzinnego w lipcu 2017 roku. Poosiada jedno dziecko w wieku niemowlęcym / zez. powódki J. P. rozprawa z 14.11.2017 roku 00:44:13/.

Po śmierci T. P. (1) żaden z powodów nie korzystał z pomocy psychiatry lub psychologa / bezsporne/.

Powodowie regularnie odwiedzają grób zmarłego. Wszyscy powodowie wspominają zmarłego syna – brata. Kultuwują pamięć o nim / św. Z. N. rozprawa z 12.04.2017 00:04:15, P. M. rozprawa z 12.04.2017 00:23:43/.

W dniu 13 listopada 2013 roku, powodowie zgłosili(...) S.A. szkodę / wezwanie k. 19-24/.

Z uwagi na to, że pojazd sprawcy szkody na osobie małoletniego T. P. (1) nie posiadał obowiązkowego ubezpieczenia OC, akta przekazano pozwanemu celem dalszej likwidacji szkody. Pozwany w dniu 11 marca 2014 roku, otrzymał akta szkody / pisma k. 28-28/.

Nie kwestionując swojej odpowiedzialności za przedmiotowe zdarzenie Pozwany pismami z dnia 14 listopada 2014 r. przyznał Powódce G. P. 30.000 zł zadośćuczynienia oraz wypłacił jej 9.000 zł uwzględniając 70 % przyczynienia poszkodowanego, K. P. (1) 30.000 zł zadośćuczynienia oraz wypłacił mu 9.000 zł uwzględniając 70 % przyczynienia poszkodowanego, J. P. (1) 16.000 zł zadośćuczynienia oraz wypłacił jej 4.800 zł uwzględniając 70 % przyczynienia poszkodowanego, K. P. (2) 16.000 zł zadośćuczynienia oraz wypłacił jej 4.800 zł uwzględniając 70 % przyczynienia poszkodowanego, R. P. (1) 16.000 zł zadośćuczynienia oraz wypłacił mu 4.800 zł uwzględniając 70 % przyczynienia poszkodowanego /bezsportne, decyzje k. 39-48/.

Powyższy stan faktyczny w zasadzie pomiędzy stronami bezsporny, Sąd ustalił na podstawie powołanego powyżej materiału dowodowego w postaci dowodów z dokumentów, których prawdziwość nie została zakwestionowana przez

strony postępowania, zeznań świadków, opinii biegłych sądowych z zakresu medycyny sądowej i z zakresu mechaniki pojazdowej. Podstawą do ustaleń faktycznych w sprawie były też zeznania powodów.

Sąd uznał za rzetelne, fachowe, obiektywne, bezstronne i rzeczowe opinie biegłego sądowego z zakresu techniki samochodowej i rekonstrukcji wypadków oraz biegłego z zakresu medycyny sądowej, którzy na zlecenie Sądu wydali opinie w przedmiotowej sprawie. Opinie zostały sporządzone zgodnie z określonymi tezami dowodowymi, w oparciu o wnikliwą analizę akt sprawy i własną wiedzę biegłych.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwa zasługiwały na uwzględnienie w części.

Z uwagi na to, że pojazd sprawcy szkody na osobie małoletniego T. P. (1) nie posiadał obowiązkowego ubezpieczenia OC, oraz uwzględniając treść art. 159 i art. 160 oraz datę wszczęcia postępowania odszkodowawczego, podstawę odpowiedzialności pozwanego stanowią przepisy art. 98 i następne ustawy z dnia 22 maja 2003r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych.

Zgodnie z utartym w doktrynie i orzecznictwie stanowiskiem najbliższemu członkowi rodziny zmarłego przysługuje na podstawie art. 448 w związku z art. 24 § 1 k.c. zadośćuczynienie pieniężne za doznaną przed 3 sierpnia 2008 r. krzywdę, w następstwie naruszenia deliktem dobra osobistego, w postaci szczególnej więzi rodzinnej łączącej ją ze zmarłym. Nie ma podstaw do odstąpienia od tej linii orzecznictwa, dominującej także w orzecznictwie sądów powszechnych.

Przepis art. 448 k.c. stanowi, że w razie naruszenia dobra osobistego sąd może przyznać temu, czyje dobro osobiste zostało naruszone, odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę, lub na jego żądanie zasądzić odpowiednią sumę na wskazany cel społeczny, niezależnie od innych środków potrzebnych do usunięcia skutków naruszenia.

Katalog dóbr osobistych określonych w treści art. 23 k.c. ma charakter otwarty. Przesądza o tym treść art. 23 k.c. a zwłaszcza użyty przez ustawodawcę zwrot „w szczególności”.

Istniejąca linia orzecznictwa SN potwierdza, że więź rodzinna jest dobrem osobistym, którego naruszenie może skutkować zasądzeniem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę. (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 22 października 2010 r., III CZP 76/10, uchwała Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2011 r., III CZP, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 marca 2012 r., I CSK 314/11, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 stycznia 2010 r., IV CSK 307/09, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 listopada 2010 r., II CSK 248/10, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 maja 2011 r., II CSK 537/10), a także prawo wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 14 grudnia 2007 r., I ACa 1137/07). Dobro rodziny jest nie tylko wartością powszechnie akceptowaną społecznie, ale także uznaną za dobro podlegające ochronie konstytucyjnej. Artykuł 71 Konstytucji RP stanowi, że Państwo w swojej polityce społecznej i gospodarczej ma obowiązek uwzględniania dobra rodziny. Wiąż rodzinna odgrywa doniosłą rolę, zapewniając członkom rodziny m.in. poczucie stabilności, wzajemne wsparcie, obejmujące sferę materialną i niematerialną.

Należy zatem przyjąć, że prawo do życia rodzinnego i utrzymania tego rodzaju więzi stanowi dobro osobiste członków rodziny i podlega ochronie na podstawie art. 23 i 24 k.c. W konkretnym stanie faktycznym spowodowanie śmierci osoby bliskiej może zatem stanowić naruszenie dóbr osobistych członków jej rodziny i uzasadniać przyznanie im zadośćuczynienia na podstawie art. 448 k.c. Za taką oceną przemawia dodatkowo art. 446 § 4 k.c., który zezwala obecnie na uzyskanie zadośćuczynienia od osoby odpowiedzialnej za śmierć osoby bliskiej bez potrzeby wykazywania jakichkolwiek dodatkowych przesłanek, poza wymienionymi w tym przepisie.

Mając na uwadze przedstawione powyżej rozważania, uznać należy, że strona pozwana, odpowiada za naruszenie dóbr osobistych powodów spowodowane śmiercią syna - brata, będącą wynikiem deliktu.

Zgodnie z art. 448 k.c. zadośćuczynienie winien sąd przyznać w odpowiedniej wysokości.

Ustawodawca poza wskazaniem, iż kwota przyznana tytułem zadośćuczynienia winna być „odpowiednia” nie wskazuje innych zasad ustalenia jej wysokości (posiłkować w tym zakresie należy się orzecznictwem i poglądami wypracowanymi na tle stosowania art. 445, 448, 23 i 24 k.c.). Orzecznictwo Sądu Najwyższego w tym zakresie wskazuje natomiast, iż przy ustaleniu wysokości zadośćuczynienia należy mieć na uwadze całokształt okoliczności sprawy nie wyłączając takich czynników jak: wiek poszkodowanego, rozmiar doznanej krzywdy, stopień cierpień psychicznych, ich intensywność, czas trwania, długotrwałość. Kompensacie podlega doznana krzywda, a więc w szczególności cierpienie, ból i poczucie osamotnienia po śmierci najbliższego członka rodziny. Rolą zadośćuczynienia jest bowiem złagodzenie doznanej niewymiernej krzywdy poprzez wypłacenie nie nadmiernej lecz odpowiedniej sumy, w stosunku do doznanej krzywdy. Ustalenie jej wysokości powinno być jak wielokrotnie wskazywał Sąd Najwyższy dokonane w ramach rozsądnych granic, odpowiadających aktualnym warunkom i sytuacji majątkowej społeczeństwa przy uwzględnieniu, iż wysokość zadośćuczynienia musi przedstawiać ekonomicznie odczuwalną wartość.

Uwzględniając stopień cierpień powodów, które jak wynika z treści zeznań powodów oraz świadków mają nadal wpływ na ich życie, nieodwracalność skutków powstałych wskutek śmierci T. P., zmiany w sferze psychicznej jakie zaszły u powodów po wypadku, uzasadniają zdaniem Sądu, zasądzenie od pozwanego na rzecz powodów K. P. (1) i G. P. kwoty zadośćuczynienia w wysokości po 60.000 złotych, a na rzecz pozostałych powodów kwot po 30.000 złotych.

Skutki śmierci T. P. (1) rozciągają się wszak na całe życie powodów i nie doznają ograniczeń czasowych. Śmierć syna – brata była dla powodów zdarzeniem identyfikowalnym jednoznacznie jako tragiczne i nagłe. Śmierć T. P. zapewne spowodowała utratę jednych z ważnych osób w ich życiu, zmieniła atmosferę i strukturę rodziny, co dla powodów wówczas miało i nadal ma istotne znaczenie. Powodowie doznali naruszenia dobrostanu emocjonalnego i psychicznego. Bliskość rodziny bezsprzecznie stanowi rodzaj wsparcia psychologicznego, daje poczucie bezpieczeństwa. Do chwili obecnej powodowie nie mogą pogodzić się ze śmiercią syna- brata. Wspominają zmarłego, odwiedza grób T. P. regularnie.

Jednakże wymaga podkreślenia, że stan psychiczny powodów po śmierci syna – brata był i jest typowym w takich sytuacjach, na co wskazuje zgromadzony materiał dowodowy znajdujący swoje odzwierciedlenie w stanie faktycznym wskazanym w tym uzasadnieniu. Mimo cierpień, wywierających wpływ na psychikę związanych z przeżyciami po śmierci bliskiego, funkcjonowanie powodów jest prawidłowe. Powodowie odczuwali ból i smutek, jednakże to odczucia naturalnie związane z tego typu sytuacją. Oceniając zasadność wysokości żądania powodów w zakresie zadośćuczynienia wskazać należy, że utrata bliskiego w tragicznym zdarzeniu nie podlega żadnej wycenie. Nie ma żadnych mierników, które pozwoliłyby ocenić wartość cierpienia osób po utracie najbliższych. Na rozmiar krzywdy i cierpienia osoby bliskiej ma wpływ także to, że śmierć jest nagła, nieprzewidziana, spowodowana wyłącznie działaniem innej, obcej osoby.

Mimo cierpień, wywierających wpływ na psychikę związanych z przeżyciami po śmierci najbliższych, funkcjonowanie powodów jest jednak poprawne. Dodatkowo od wypadku minęło 17 lat zatem upływ czasu wpłynął na złagodzenie cierpień powodów i pozwolił im przystosować się do nowej sytuacji.

W toku postępowania strona pozwana podniosła zarzut przyczynienia się T. P. (1) do powstania szkody i jej rozmiarów. Zarzut ten okazał się zasadny.

Zgodnie z treścią art. 362 k.c. jeżeli poszkodowany przyczynił się do powstania lub zwiększenia szkody, obowiązek jej naprawienia ulega odpowiedniemu zmniejszeniu stosownie do okoliczności, a zwłaszcza do stopnia winy obu stron.

Przyczynieniem się poszkodowanego do powstania szkody jest każde jego zachowanie pozostające w normalnym związku przyczynowym ze szkodą, za którą ponosi odpowiedzialność inna osoba. Przy czym o przyczynieniu się poszkodowanego można mówić wyłącznie w przypadku, gdy jego określone zachowanie pozostaje w normalnym związku przyczynowym ze szkodą, a nie w jakimkolwiek innym powiązaniu przyczynowym. Innymi słowy - zachowanie się poszkodowanego musi stanowić adekwatną współprzyczynę powstania szkody lub jej zwiększenia, czyli włączać się musi jako dodatkowa przyczyna szkody.

Przepis ten nie wyłącza spod swojego zastosowania żadnego rodzaju szkód, ani nie uzasadnia odmiennego traktowania obowiązku naprawienia szkody z uwagi na rodzaj szkody / por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 5 marca 2010r., sygn. akt I ACa 7/10, LEX nr 1120384 /. W orzecznictwie Sądu Najwyższego jednolicie przyjmuje się, że przyczynienie się do szkody osoby bezpośrednio poszkodowanej, która zmarła, uzasadnia obniżenie świadczeń przewidzianych w art. 446 § 3 i 4 k.c., należnych osobom jej bliskim (porównaj między innymi wyroki Sądu Najwyższego z dnia 7 grudnia 1985 r. IV CR 398/85, niepubl., z dnia 6 marca 1997 r. II UKN 20/97, OSNP 1997/23/478, z dnia 19 listopada 2008 r. III CSK 154/08 i z dnia 12 lipca 2012 r. I CSK 660/11, niepubl.).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy należy stwierdzić należy, iż T. P. swoim zachowaniem na drodze przyczynił się do postania szkody.

W realiach rozpoznawanej sprawy Sąd przyjął, iż T. P. (1) przyczynił się do powstania szkody w 50%. Poszkodowany odbywał podróż samochodem, którego kierowca nie tylko nie posiadał uprawnień do kierowania pojazdami o czym poszkodowany doskonale wiedział (zmarły był kolegą A. K.), lecz co więcej znajdował się pod wpływem alkoholu (zarówno A. K. jak i T. P. pozostawali w stanie nietrzeźwości). Brak uprawnień do kierowania pojazdami oraz nietrzeźwość kierującego pojazdem uniemożliwiała A. K. prawidłowe kierowanie pojazdem, a nadto wypełniało znamiona przestępstwa. Osoba odbywająca podróż pojazdem, którego kierowca nie posiada umiejętności i uprawnień do prowadzenia pojazdów i znajduje się pod wpływem alkoholu, winna mieć świadomość niebezpieczeństwa grożącego dla jej życia i zdrowia. Pomimo grożącego niebezpieczeństwa T. P. zdecydował się odbyć podróż pojazdem, kierowanym przez A. K., przez co znacząco przyczynił się do powstania szkody.

Jednocześnie brak jest podstaw do przyjęcia adekwatnego związku przyczynowego między brakiem zapiętego pasa bezpieczeństwa, a obrażeniami skutkującymi śmiercią T. P.. W okolicznościach tego konkretnego wypadku w związku ze znacznym odkształceniem karoserii nie ma pewności, że zapięte pasy uchroniłyby zmarłego przed śmiertelnymi obrażeniami.

Mając powyższe na uwadze na rzecz powodów G. P. i K. P. (1) zasądzono kwoty po 21.000 złotych dalszego zadośćuczynienia / 60.000 zł x 50% - 9.000 złotych, które pozwany wypłacił uprzednio powodom/.

Natomiast na rzecz powodów T. R. i K. P. (2) zasądzono kwoty po 10.200 zł / 30.000 zł. x 50% - 4.800 zł , które pozwany wypłacił uprzednio powodom/.

Mając powyższe na uwadze orzeczono jak w punkcie 1, 3,5,7 i 9 wyroku.

W pozostałym zakresie żądane kwoty zadośćuczynienia były zawyżone i powództwa w tym zakresie podlegały oddaleniu o czym orzeczono w punktach 2,4,6 i 8 wyroku.

O należnych odsetkach ustawowych, Sąd orzekł zgodnie z brzmieniem przepisów art. 359 § 1 k.c., 481§1 k.c., art. 455 k.c. i 817 § 1 k.c. oraz art. 109 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych, zgodnie, z którym Fundusz jest obowiązany zaspokoić roszczenie, o którym mowa w art. 98 ust. 1 i 1a, w terminie 30 dni, licząc od dnia otrzymania akt szkody od zakładu ubezpieczeń lub syndyka upadłości. Pozwany w dniu 11 marca 2014 roku, otrzymał akta szkody. Uwzględniając treść art. 321 k.p.c. o odsetkach orzeczono zgodnie z żądaniem pozwu.

O kosztach procesu co do roszczeń powodów Sąd orzekł na podstawie art. 100 k.p.c. stosując zasadę stosunkowego rozdzielenia kosztów procesu.

W razie współuczestnictwa formalnego (art. 72 § 1 pkt 2 k.p.c.), do niezbędnych kosztów procesu poniesionych przez współuczestników reprezentowanych przez jednego pełnomocnika będącego adwokatem lub radcą prawnym zalicza się jego wynagrodzenie ustalone odrębnie w stosunku do każdego współuczestnika / por. Uchwała Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 10 lipca 2015 r. III CZP 29/15, SIP Legalis numer 1263393/.

W przypadku powodów K. P. (1) i G. P. wyliczenie kosztów przedstawia się następująco; Koszty procesu w przypadku powodów wyniosły po 2.434 zł, a po stronie pozwanego po 2.634 zł. (uiszczona przez pozwanego zaliczka na poczet bieglego została rozliczona pomiędzy wszystkich powodów). Powodowie utrzymali się ze swoimi roszczeniami w 45%. Powodów, zgodnie z podaną zasadą powinny obciążać koszty w kwocie po 2.788 zł. Pozwany winien ponieść koszty w kwocie po 2.281 zł. / 5.068 zł. x 45 %/. Skoro pozwany poniósł koszty w kwocie po 2.634 zł. pozwanemu należy się zwrot kosztów procesu w kwocie po 353 złote /2.634 zł. – 2.281 zł/. Mając na uwadze powyższe orzeczono jak w punkcie 11 i 12 wyroku.

W przypadku powódek J. P. (1) i K. P. (2) wyliczenie kosztów przedstawia się następująco; Koszty procesu w przypadku powódek wyniosły po 3.194 zł, a po stronie pozwanego po 2.634 zł. Powódki utrzymały się ze swoimi roszczeniami w 44%. Powódki, zgodnie z podaną zasadą powinny obciążać koszty w kwocie po 3.263,68 zł. Pozwany winien ponieść koszty w kwocie po 2.564 zł. / 5.828 zł. x 44 %/. Skoro pozwany poniósł koszty w kwocie po 2.634 zł., pozwanemu należy się zwrot kosztów procesu w kwocie po 70 złote /2.634 zł. – 2.564 zł/. Mając na uwadze powyższe orzeczono jak w punkcie 13 i 14 wyroku.

W przypadku powoda R. P. (1) wyliczenie kosztów przedstawia się następująco; Koszty procesu w przypadku powoda wyniosły 2.434 zł, a po stronie pozwanego po 2.634 zł. Powód utrzymał się ze swoim roszczeniem w 44%. Powoda, zgodnie z podaną zasadą powinny obciążać koszty w kwocie 2.838,08 zł. Pozwany winien ponieść koszty w kwocie 2.230 zł. / 5.068 zł. x 44 %/. Skoro pozwany poniósł koszty w kwocie po 2.634 zł. pozwanemu należy się zwrot kosztów procesu w kwocie 404 złote. Mając na uwadze powyższe orzeczono jak w punkcie 15 wyroku.

Sąd na podstawie na podstawie art. 113 ust.1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t. j. Dz. U. z 2010r., nr 90, poz. 594 z późn. zm.) w zw. z art. 100 k.p.c. obciążył pozwanego nieuiszczonymi kosztami sądowymi, mając na uwadze procent w jakim pozwany przegrał proces. W przypadku powodów znajduje zastosowanie art. art. 113 ust.4 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t. j. Dz. U. z 2010r., nr 90, poz. 594 z późn. zm.).